

Rättsfallssamlingen

Mål C-28/15

**Koninklijke KPN NV m.fl.
mot
Autoriteit Consument en Markt (ACM)**

(begäran om förhandsavgörande från College van Beroep voor het bedrijfsleven)

”Begäran om förhandsavgörande — Gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster — Direktiv 2002/21/EG — Artiklarna 4 och 19 — Nationell regleringsmyndighet — Harmoniseringsförfaranden — Rekommendation 2009/396/EG — Juridisk räckvidd — Direktiv 2002/19/EG — Artiklarna 8 och 13 — Operatör som anges ha ett betydande inflytande på en viss marknad — Skyldigheter som införts av en nationell regleringsmyndighet — Priskontroll och skyldigheter avseende systemet för kostnadsredovisning — Taxor för samtalstermineringstjänster för fasta och mobila nät — Omfattningen av nationella domstolars prövning av nationella regleringsmyndigheters beslut”

Sammanfattning – Domstolens dom (andra avdelningen) av den 15 september 2016

1. *Tillnärmning av lagstiftning — Telesektorn — Elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster — Regelverk — Direktiven 2002/19 och 2002/21 — Domstolens prövning av en nationell regleringsmyndighets beslut varigenom denna inför skyldigheter avseende taxor på marknaden för samtalsterminering, vilket avviker från kommissionens rekommendation — Ingen möjlighet att avvika från denna rekommendation — Gränser — Hänsyn till särskilda förhållanden som råder på den aktuella marknaden*

(Artikel 288 FEUF; Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19, artiklarna 8 och 13, och direktiv 2002/21, artikel 4.1; kommissionens rekommendation 2009/396)

2. *Tillnärmning av lagstiftning — Telesektorn — Elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster — Regelverk — Direktiven 2002/19 och 2002/21 — Domstolens prövning av en nationell regleringsmyndighets beslut varigenom denna inför skyldigheter avseende taxor på marknaden för samtalsterminering, vilket avviker från kommissionens rekommendation — Proportionalitetsbedömning — Tillåtlighet — Skyldighet att visa att de mål som anges i nämnda direktiv verkligen uppnåtts — Föreligger inte*

(Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19, artiklarna 8.4 och 13, och direktiv 2002/21, artiklarna 6, 7 och 8; kommissionens rekommendation 2009/396)

1. Artikel 4.1 i direktiv 2002/21 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv), i dess lydelse enligt direktiv 2009/140, jämförd med artiklarna 8 och 13 i direktiv 2002/19 om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter (tillträdesdirektiv), i dess lydelse enligt direktiv 2009/140, ska tolkas så, att en nationell domstol – vid prövningen av en tvist om huruvida en skyldighet avseende taxor infördd av den nationella regleringsmyndigheten vad avser samtalstermineringstjänster för fasta och mobila nät

är lagenlig – får göra avsteg från rekommendation 2009/396 om regleringen av termineringstaxor i fasta och mobila nät inom Europeiska unionen, i vilken den rena BulriC-modellen (Bottom-Up Long-Running Incremental Costs) förespråkas som en lämplig åtgärd för reglering av taxorna på marknaden för samtalsterminering, endast om den anser att så krävs på grund av omständigheterna i målet, särskilt på grund av de särskilda förhållanden som råder på den ifrågavarande medlemsstatens marknad.

Det framgår nämligen av artikel 4.1 i ramdirektivet att den i bestämmelsen garanterade rätten att överklaga ska ske genom ett effektivt förfarande där vederbörlig hänsyn tas till ärendet i sak. I denna bestämmelse preciseras dessutom att den instans som är behörig att genomföra ett sådant förfarande, som kan vara en domstol, ska ha den kompetens som är nödvändig för att den effektivt ska kunna utföra sina uppgifter. När en nationell domstol har att pröva en tvist om huruvida en skyldighet avseende taxor införd av den nationella regleringsmyndigheten med tillämpning av artiklarna 8 och 13 i tillträdesdirektivet är lagenlig, så kan denna domstol således avvika från rekommendation 2009/396. Även om rekommendationerna inte har till syfte att skapa tvingande verkningar är de nationella domstolarna emellertid skyldiga att vid lösande av tvister ta hänsyn till rekommendationerna, särskilt när dessa bidrar till tolkningen av nationella bestämmelser som antagits för deras genomförande, eller när de har till syfte att komplettera tvingande unionsbestämmelser.

(se punkterna 39 och 40–43 samt punkt 1 i domslutet)

2. Unionsrätten ska tolkas så, att en nationell domstol – vid prövningen av en tvist om huruvida en skyldighet avseende taxor införd av den nationella regleringsmyndigheten vad avser samtalsterminerings-tjänster för fasta och mobila nät är lagenlig – kan avgöra huruvida denna skyldighet är proportionell mot bakgrund av de mål som anges i artikel 8 i direktiv 2002/21, om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv), i dess lydelse enligt direktiv 2009/140, och artikel 13 i direktiv 2002/19 om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter (tillträdesdirektiv), i dess lydelse enligt direktiv 2009/140, och beakta den omständigheten att nämnda skyldighet syftar till att främja slutanvändarnas intressen på en detaljhandelsmarknad, som inte är aktuell för reglering.

Det framgår nämligen av artiklarna 8.4 och 13 i tillträdesdirektivet och artikel 8 i ramdirektivet att den nationella regleringsmyndigheten, när den antar ett beslut om att ålägga operatörerna sådana skyldigheter, ska försäkra sig om att dessa skyldigheter svarar mot samtliga mål som anges i artikel 8 i ramdirektivet och artikel 13 i tillträdesdirektivet, det vill säga dels grundas på det fastställda problemets art, vara proportionella och motiverade mot bakgrund av målen i artikel 8 i ramdirektivet, samt endast införs efter samråd i enlighet med artiklarna 6 och 7 i det direktivet, dels syfta till att bidra till att främja effektivitet och hållbar konkurrens samt att ge största möjliga nytta åt konsumenterna. Vid domstolsprövningen av detta beslut ska en nationell domstol också säkerställa att den nationella regleringsmyndigheten har uppfyllt alla de krav som följer av de mål som anges i artikel 8 i ramdirektivet och artikel 13 i tillträdesdirektivet. Den omständigheten att en skyldighet avseende taxor grundas på rekommendation 2009/396 innebär härvidlag inte att den nationella domstolen fräntas sin behörighet att pröva huruvida dessa skyldigheter är proportionella i förhållande till de mål som anges i ovanstående artiklar.

En nationell domstol får vid domstolsprövningen av ett beslut som fattats av den nationella regleringsmyndigheten däremot inte kräva att denna myndighet visar att nämnda skyldighet verkligen leder till att målen i artikel 8 i ramdirektivet uppnås. Om en sådan bevisbörda lades på en nationell regleringsmyndighet, så skulle detta innebära att man bortser från att beslut om regleringsskyldigheter ska grundas på en framåtblickande analys av marknadsutvecklingen som, för att råda bot på de

konstaterade konkurrensproblemen, har som referens en effektiv operatörs agerande och/eller kostnader. Eftersom det är fråga om framåsyftande åtgärder, är det dock omöjligt eller orimligt svårt att bevisa detta.

(se punkterna 48–51, 55 och 58–61 samt punkt 2 i domslutet)